

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

" การศึกษา " แม้เป็นหนึ่งในหลายปัจจัยในการพัฒนาประเทศ แต่เป็นปัจจัยหลักหรือรากฐานอันมีความสำคัญยิ่ง หากการศึกษามีคุณภาพแล้วการพัฒนาประเทศจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ไ้ทรงพระราชทานแก่ผู้สำเร็จการศึกษา ณ วิทยาลัยการศึกษาประสานมิตร ดังความตอนหนึ่งว่า

. . . งานด้านการศึกษาเป็นงานที่สำคัญที่สุดของชาติ เพราะความเจริญ ความเลื่อมของชาติมันขึ้นอยู่กับ การศึกษาของบ้านเมืองเป็นขอใหญ่ . . . (พระบรมราโชวาท 2513)

และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ไ้ทรงพระราชทานแก่ครูใหญ่ และนักเรียน ณ ตำบลนักจิตรลดาโคราชฐาน ตอนหนึ่งว่า

. . . การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทศนคติ และคุณภาพของบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ เมื่อบ้านเมืองประกอบไปด้วยพลเมืองที่ดีมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศย่อมทำไ้สะดวก รวดเร็ว ไ้ผลแน่นอนและรวดเร็ว . . . (พระบรมราโชวาท 2520 : 3)

อย่างไรก็ตามจะไม่มีประเทศใดเลยในโลกที่จะสามารถจัดการศึกษาให้มีความสูง เกินขอบเขตคุณวุฒิของครู " ครูเป็นผู้สร้างคน คนเป็นเป็นผู้สร้างชาติ " สถาบันการศึกษา ผู้รับผิดชอบโดยตรงต่อการสร้างครู ซึ่งมีบทบาทที่อันสำคัญยิ่ง นับไ้ว่าการครูศึกษาเป็นความหวังของประเทศไทย บทบาทของครูก็นับไ้ว่าเป็น " หัวใจ " ของการศึกษาและการพัฒนาประเทศ ครูเป็นผู้มีส่วนสำคัญยิ่งต่อการกำหนดแนวทางอนาคตของบุคคลแต่ละคนในสังคมโดยส่วนรวม ครูจึงเป็นผู้ที่ควรค่าแก่การเคารพบูชา ภารกิจของครูจึงเป็นภารกิจที่น่ายกย่องยิ่ง อย่างไรก็ตามเป็นที่ตระหนักกันว่าในสังคมของไทยนี้ไ้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายประการ อันมีผลกระทบตอ้บทบาท สถานภาพ และรูปแบบภารกิจของครูและการครูศึกษา ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปและยังคงเป็นปัญหาอันมีความสำคัญยิ่ง การแก้ปัญหาทั้งมวลจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมแรงจากหลายฝ่าย ทั้งฝ่ายสถาบันการศึกษามูลนิธิครู

ตลอดจนผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารประเทศในการที่จะศึกษาปัญหา แนวทางแก้ไขร่วมกันอย่างจริงจังและจริงจัง(ปริทัศน์ พัฒนาการ 2527 : 3)

จากการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย จึงทำให้ครูต้องหันมาต่อสู้กับสภาพการครองชีพโดยพยายามหาวิธีการทุกวิถีทางที่จะทำให้ชีวิตครูอยู่รอดในสังคม จึงทำให้ชีวิตครูในสายตาของคนทั่วไปตกอับลงไป แม้กระทั่งผู้บริหารระดับสูงของประเทศก็ไม่ค่อยเห็นความสำคัญของครู และไม่ให้ความสำคัญครูเท่าที่ควร สังเกตได้จากงบประมาณของประเทศส่วนใหญ่อยู่ที่การทหาร ความมั่นคงสูงสุด แต่หารู้ไม่ว่าทหารและอาวุธ ถ้าไปอยู่ในมือคนที่ไม่มีคุณภาพแล้วก็จะพาประเทศล่มจมเร็วยิ่งขึ้น(คณะครุศาสตร์ 2527 : 105) จึงเป็นปัญหาอย่างมากในการผลิตครู และเป็นปัญหาต่อการดำรงชีวิตของบุคคลที่ประกอบอาชีพครู ซึ่งเป็นเหตุทำให้ประชาชนทั่วไป ไม่นิยมที่จะส่ง เสริมบุตรและญาติพี่น้องเข้าศึกษาในสาขาวิชาทางด้านครุศึกษาหรือศึกษาศาสตร์ นั้นหมายถึง การที่นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และสมัคร เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาตามสถานศึกษาหรือมหาวิทยาลัยต่างๆ ส่วนมากมักจะเลือกศึกษาคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ เป็นอันดับรองสุดท้ายหรือสุดท้าย เป็นการสำรองไว้เพื่อป้องกันการพลาด เคยมีผู้วิจัยบางท่านได้พยายามทำการเปรียบเทียบ ผู้ที่สมัคร เข้าสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่เลือกศึกษาคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ระหว่างอันดับที่ 1 และอันดับอื่น ๆ แต่ปรากฏว่า ซอญลุมไม่เพียงพอ แต่กพอที่จะกล่าวได้ว่า การคัดเลือกจากอันดับ 5 หรืออันดับ 6 แสดงว่าคัดเลือกได้บุคคลที่ไม่ค่อยชอบการเป็นครู (ทบวงมหาวิทยาลัย 2527 : 169) ดังนั้นผู้ที่เข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ส่วนมาก จึงเป็นบุคคลที่ไม่ค่อยจะมีใจรักและ/หรือชอบในวิชาชีพครู จึงอาจทำให้บุคคลที่ประกอบอาชีพครูในปัจจุบัน และในอนาคตเป็นครูที่ขาดซึ่ง " วิญญาณครู "

จากมูลเหตุที่กล่าวมาแล้วข้างต้น คณะรัฐบาลภายใต้การนำของ นายธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เล็งเห็นความสำคัญของครูว่ามีบทบาทต่อความมั่นคงของประเทศชาติอย่างมาก จึงได้ดำริให้มีการปรับปรุงการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่วิชาชีพครู ซึ่งเดิมการคัดเลือกเน้นที่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) หรือเน้นแต่ทางด้านปัญญา (Cognitive) เท่านั้น มาพิจารณาทางด้านความถนัด (Aptitude) และทางด้านที่ไม่ใช่ปัญญา (Non-cognitive) โดยให้มีการวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูขึ้น ในฐานะที่ทบวงมหาวิทยาลัยมีสถาบันฝึกหัดครูในระดับอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตครูจำนวนหนึ่ง จึงได้เชิญบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิในคานศึกษาศาสตร์ จิตวิทยา และการวัดประเมินผล มาให้คำปรึกษาแนะนำ และสรุปผลการประชุมว่าควรจะมี เครื่องมือวัดทัศนคติที่เพิ่มคุณภาพสูง เพื่อให้

ประกอบการสัมภาษณผู้สมัคร เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาสาขาครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ในปีการศึกษา 2520 โดยมีโครงการระยะยาวเป็นเวลา 8 ปี เพื่อสร้างและพัฒนารวมทั้งวิจัยเกี่ยวกับเครื่องมือวัดทัศนคติที่มีประสิทธิภาพ

ดังนั้นในปี พ.ศ. 2520 ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อวิจัยและพัฒนาแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพ(ครู) และสังคมขึ้นมาชุดหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวได้มีการประชุมและสร้างแบบวัดทัศนคติขึ้น 1 ชุด ประกอบด้วยแบบวัดประสบการณ์ทางอาชีพ(ครู) 18 ข้อ และแบบวัดประสบการณ์ทางสังคม 12 ข้อ เรียกว่า "แบบวัดประสบการณ์ทางอาชีพและสังคม" ได้ทำการทดลองใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพ แล้วจึงนำแบบวัดฉบับนี้มาทดสอบผู้ผ่านการสอบข้อเขียนเพื่อเข้าสัมภาษณ์ในการศึกษาของคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ปีการศึกษา 2520 (อุทุมพร ทองอุไทย และพวงแก้ว ปุณยกนก 2520 : 1-2) และหลังจากได้ใช้แบบวัดฉบับนี้แล้วได้มีการนำเอาข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ในรายละเอียด สรุปผลได้ว่า แบบวัดประสบการณ์ทางอาชีพ(ครู)สามารถจำแนกผู้สมัครเข้าศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ อันดับที่ 1 และ 2 ออกจากอันดับอื่น ๆ ได้และมีค่าความเที่ยงสูงพอสมควร ส่วนแบบวัดประสบการณ์ทางสังคมสามารถจำแนกผู้มาจากครอบครัวใหญ่ออกจากครอบครัวเล็กได้ (อุทุมพร ทองอุไทย 2522 : 1) ในปีการศึกษา 2521 แบบวัดประสบการณ์ทางอาชีพ(ครู) ได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้เป็นแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครู และโครงสร้างของทัศนคติต่อวิชาชีพครูของแบบวัดฉบับนี้ ประกอบด้วย ความตั้งใจในการประกอบอาชีพครู ลักษณะผู้สอน ลักษณะผู้เรียน วิธีสอน ความคาดหวังจากการเรียนการสอน และการสอนเป็นวิชาชีพ แบบวัดฉบับนี้ได้นำไปใช้ประกอบการสอบสัมภาษณ์

ในขณะเดียวกันทบวงมหาวิทยาลัยได้มอบหมายให้ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครู ภายใต้การดำเนินการวิจัยของคณาจารย์ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยทบวงมหาวิทยาลัยจัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการวิจัยเป็นรายปี คณะผู้วิจัยดังกล่าวได้สร้างและพัฒนาแบบวัดทัศนคติขึ้นหลายแบบ โดยอาศัยทฤษฎีและเทคนิคในการสร้างที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งปัจจุบันมีแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูทั้งสิ้น 5 ฉบับด้วยกัน คือ

1. พวงแก้ว ปุณยกันก ไท้พัฒนาแบบสำรวจทัศนคติที่แปลและดัดแปลงจากแบบสำรวจทัศนคติครู (Teacher Attitude Inventory) ของ อหฺลฺวาลีเยย (S.P. Ahluwalia) ซึ่งประกอบด้วยข้อความที่แสดงทัศนคติของค้ประกอบยอยของงานครูและลิ่งที่ครูเก็ยวข้องควย 6 ประการค้ือ วิชาช้พครู การสอนในชั้นเร็ยน การปฏิบัติที่เน้นตัวเด็กเป็นศูนย์กลาง ภาระน การทางการศีกษา น้กเร็ยน และครู และค้ือทดลองใช้แบบสำรวจค้งกล่าวถึง 3 คร้ง ค้ือขอกระทงที่มีคุณภาพค้จนวน 57 ขอ (ทวงมหาวิทยาลัย 2527 : 53-64)
2. ประคอง กรรณศคและอรพินช โภจนค (2523) ค้ือพัฒนาแบบวัดทัศนคติค้ือวิชาช้พครู โดยการแปลแบบวัดทัศนคติค้ือวิชาช้พครูมินิโซตา ฟอร์ม เอ. (Minnesota Teacher Attitude Inventory (MTAI) Form A) โดยคงความหมายเค็มมากที่ลค แต่มีสำนวนและควมหมายไกลเค็ยงกับพฤติกรรมของคนไทยมากที่ลค และเป็นแบบวัดทัศนคติที่เน้นหาครอบคุ้มทัศนคติค้ือวิชาช้พครูโดยทัวไป ประกอบด้วยขอกระทง 150 ขอ
3. เขวค้ี วิบูลย์ศรีและศิริชัย กาญจนวาลี (2523) ค้ือสร้างแบบวัดทัศนคติค้ือวิชาช้พครู ซึ่งมีลักษณะขอกระทงแบบลเคอร์ค (Likert Format) และมีเน้นหาครอบคุ้มเกณฑทัศนคติ 5 ลักษณะ ค้ือเกณฑทัศนคติค้ือสถานภาพวิชาช้พครู ลักษณะการเป็นครู ภาระนการเร็ยนการสอน น้กเร็ยน และควมคาคหวังที่มีค้ือวิชาช้พครู ประกอบด้วยขอกระทง 100 ขอ
4. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์และนิยะค ศรีจันทร (2523) ค้ือสร้างแบบวัดทัศนคติค้ือวิชาช้พครู โดยอาศัยทฤษฎีทัศนคติของฟิชเบิน (Fishbein) ซึ่งเน้นหาที่นำมาใช้สร้างแบบวัดทัศนคติค้ือวิชาช้พครู ค้ือ ควมเช้ือตามสำนญสำนึก (Salient Beliefs) เก็ยวกับวิชาช้พครู แบบวัดที่สร้างขึ้ประกอบด้วยขอกระทง 19 ขอ ซึ่งมีความตรงตามเน้นหา และมีความตรงตามทฤษฎีเป็นที่น่าเช้ือถือ และมีความเที่ยงอยู่ในระดับที่ลสูงพอสมควร
5. สวัสดิ์ค้ี ประทุมราชและสุภาพ วาคเข็ยน (2525) ค้ือสร้างแบบวัดทัศนคติค้ือวิชาช้พครู ตามแนวทฤษฎีของเซอร์สโตน (Thurstone) ซึ่งเน้นหาของแบบวัดทัศนคติครอบคุ้มองค้ประกอบด้วย 10 องค้ประกอบด้วย ค้ือ การค้ัดสินใจที่จะเป็นครู ลิ่งแวกค้อมที่มีอิทธิพลค้ือการเล็ือกอวิชาช้พครู มุลเหตุจูงใจที่อยากเป็นครู อำนาจหน้าที่และควมรับผิดชอบของครู คุณลักษณะของครูที่ค้ือ ควมรู้ เก็ยวกับวิชาช้พครู สถานภาพของครูและวิชาช้พครู ควมคาคหวังเก็ยวกับวิชาช้พครู อคุ้มค้ือในการปฏิบัติงานของครู คุณประโยชนของวิชาช้พครู ประกอบด้วยขอกระทง 44 ขอ

นอกจากภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้สร้างและ
พัฒนาแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูแล้ว สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้สร้างเครื่องมือวัดความศรัทธาในการประกอบอาชีพครูในปีการ
ศึกษา 2525 โดยการรวบรวมคุณลักษณะเฉพาะของผู้ที่มีความศรัทธาในการประกอบอาชีพครู โดย
ใช้เทคนิควิธีการพฤติกรรมวิกฤต (The Critical Incident Technique) สรุปใ้พฤติกรรม
ของบุคคลที่มีความศรัทธาในการประกอบอาชีพครู 2 ด้าน คือ ด้านเห็นคุณค่าของอาชีพครู และด้าน
มีความรักในอาชีพครู ลักษณะของแบบวัดความศรัทธาในการประกอบอาชีพครู เป็นแบบสอบสถานการณ์
(Situation Test) ประกอบด้วยสถานการณ์ต่าง ๆ 40 สถานการณ์ ในแต่ละสถานการณ์จะมี
ทางเลือกปฏิบัติอยู่ 3 ทาง และจะมีทางเลือกเพียงทางเดียวที่แสดงว่าใครปฏิบัติอย่างนั้นแล้วจะเป็น
ผู้ที่มีความศรัทธาในการประกอบอาชีพครู (ลัดดาวัลย์ หวังพานิช 2528 : 78-85)

ในขณะที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้สนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูอันเป็น
แนวทางหนึ่งในการปรับปรุงระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ทางจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ภายใต้การบริหารของอธิการบดี เกษม สุวรรณกุล ได้ดำริที่จะรับนักเรียนจากชนบท
เข้ามาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย โดยได้รับทุนอุดหนุนจนจบการศึกษา ในที่สุดฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัยได้เสนอแนะให้จัดตั้งโครงการชื่อ "โครงการรับนักเรียนยากจนจากชนบทโดยให้ทุนอุด
หนุนการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" หรือที่เรียกกันสั้น ๆ ว่า โครงการ "จุฬา ฯ - ชนบท"
ซึ่งได้เริ่มดำเนินการรับนักเรียนยากจนเข้ามาศึกษาในคณะต่าง ๆ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

9 คณะ ในปีการศึกษา 2525 เป็นปีแรก และในปีการศึกษา 2526 ได้มีการคัดเลือกนักเรียนยาก
จนเข้าศึกษาในคณะต่าง ๆ 12 คณะ โดยมีคณะวิชาที่เพิ่มขึ้นอีก 3 คณะ คือ คณะเศรษฐศาสตร์
คณะครุศาสตร์ และคณะรัฐศาสตร์ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2528 : 5) ในการคัดเลือกบุคคล
เข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์ตามโครงการจุฬา-ชนบทนั้น สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, ชัยพร วิชชาวุธ,
ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และสุวิธนา สุวรรณหาเซตนิคม ได้ริเริ่มให้มีการวัดแนวความเป็นครู ซึ่งประกอบ
ด้วยการวัดความรู้รอบตัวทางการศึกษา ประสบการณ์แนวครู ความสามารถในการอธิบายสิ่งเป็นนาม
ธรรมให้เป็นรูปธรรม และความสามารถในการให้ทิศทางและรูปตามคำสั่ง ประกอบการคัดเลือกด้วย

ต่อมาในวันที่ 4-5 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2526 ได้มีการประชุมสัมมนาเรื่อง "สภาพ
ปัจจุบันและแนวโน้มของการวัดคุณลักษณะที่เหมาะสมในการเป็นครู : ทัศนคติและแนวความเป็นครู"
ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นการประชุมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสนอผลการวิจัย

เกี่ยวกับทัศนคติต่อวิชาชีพครู จากการประชุมสัมมนาถึงกล่าว ผู้เข้าประชุมมีความเห็นสอดคล้องกัน
 ว่า การคัดเลือกบุคคลเข้าสู่วงการวิชาชีพครูนั้นนอกจากจะคัดเลือกจากคนที่ชอบที่จะเข้าเป็นครูคือ
 มีทัศนคติที่ดีแล้ว ยังควรคัดเลือกคนที่จะเป็นครูที่ดีด้วย การที่จะดูว่าเป็นครูที่ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับ
 "แวว" และแววน่าจะประกอบด้วย ความสามารถเฉพาะอย่าง และใจรัก มีความสนใจ (ทรวง
 มหาวิทยาลัย 2527 : 169) และในการประชุมครั้งนั้นได้ทำการศึกษารายละเอียดประกอบของแวว แต่
 ในการศึกษาครั้งนั้นเป็นการศึกษาเบื้องต้น โดยการระดมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุม อาทิเช่น
 (ทรวงมหาวิทยาลัย 2527 : 188-196)

พจน์ สะเพียรชัย ได้เสนอว่า องค์ประกอบที่ใช้ในการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่วิชาชีพครู
 ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

- (1) ความฉลาด ↓ นิสัย
 - (2) สิ่งที่เป็นผลผลิตของประสบการณ์และการเรียนรู้
- และยังได้เสนอต่อไปอีกว่า ครูที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตจะมีลักษณะพิเศษคือ

- (1) รักการ เรียนรู้ และติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการอยู่เสมอ
- (2) มีความเสียสละ
- (3) เป็นผู้ที่มีความยุติธรรม ตั้งอยู่ในสัจจะและยุติธรรม

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ ได้เสนอองค์ประกอบของแววความเป็นครูว่าน่าจะประกอบด้วย
 ความสามารถทางสติปัญญา โดยวัดความถนัดด้านภาษาและเหตุผล แล้วจึงวัดความมีศรัทธาในวิชา
 วิชาชีพครู

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ได้เสนอว่า องค์ประกอบที่ควรวัดได้แก่สิ่งต่อไปนี้ คือ

- (1) ความสามารถเชิงภาษา เน้นด้านการใช้ความหมาย ทั้งด้านการใช้เขียนและพูด
- (2) ความสามารถเชิงวิเคราะห์ การจับประเด็น
- (3) การยืดหยุ่น การปรับตัว
- (4) ความรู้สึกเอาใจใส่ หรือมีความสามารถสนใจ ใส่ใจ
- (5) ความรับผิดชอบ
- (6) รู้จักการให้บริการ
- (7) ต้องมีความอดทน บึกบึน สู้งาน

วิจิตร ศรีสอาน ได้เสนอองค์ประกอบของแนวความเป็นครู ได้แก่ ความเฉลียวฉลาด
ใจเย็น สุขุมคัมภีรภาพ ชอบสอนคน และคนชอบทำตาม เป็นต้น

องค์ประกอบของแนวความเป็นครูที่กล่าวมาแล้วนั้นเป็นเพียงภาวะสันนิษฐานเท่านั้นยังมี
ได้เป็นองค์ประกอบหรือพฤติกรรมที่ชัดเจนเด่นชัด และเมื่อวันที่ 13 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2527
ได้มีมติของคณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัยให้แต่งตั้งคณะกรรมการชั้นชุดหนึ่ง เพื่อสร้างแบบวัด
แนวความเป็นครูขึ้น คณะอนุกรรมการชุดนี้เสนอว่า "คณะกรรมการโครงการวิจัยและพัฒนาแบบ
วัดแนวความเป็นครู"

คณะกรรมการชุดดังกล่าวได้สร้างแบบวัดแนวความเป็นครูขึ้นฉบับหนึ่ง ซึ่งประกอบ
ด้วยแบบวัดย่อย ๆ 3 ชุดคือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบวัดความสามารถเฉพาะ

ชุดที่ 2 เป็นข้อเท็จจริงในอดีต หรือประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับแนวครู

ชุดที่ 3 เป็นทัศนคติ ความสามารถทั่วไป และความรู้รอบตัว

แบบวัดแนวความเป็นครูฉบับนี้ได้ใช้ในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าเรียนในคณะครุศาสตร์
และศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ของรัฐในปีการศึกษา 2528

ดังนั้น การศึกษาเพื่อหาลักษณะหรือพฤติกรรม หรือองค์ประกอบของแนวความเป็นครูจึง
มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งผลจากการศึกษานี้จะเป็นสิ่งสนับสนุนและเป็นแนวทางอันสำคัญที่จะ
เป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือในการคัดเลือกบุคคลที่มีทั้งความสามารถ ใจรัก และความสนใจ
ในวิชาชีพครู เขาสูงการวิชาชีพครู และเป็นครูที่ดีในวันข้างหน้า

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ตัวประกอบแนวความเป็นครูตามการรับรู้
ของนักการศึกษาชั้นนำและครูดีเด่น

ขอบเขตของการการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะลักษณะแนวความเป็นครู ตามการรับรู้ของนักการศึกษาชั้น
นำและครูดีเด่นเท่านั้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ากลุ่มประชากรทั้งสองกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์และใกล้ชิด
ซีกกับวงการวิชาชีพครูมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ดังนั้นจึงน่าจะมีความเข้าใจและความรู้ รวมทั้งประสบการณ์

เกี่ยวกับวิชาชีพครูดีกว่ากลุ่มประชากรอื่น ๆ

2. ขอบเขตที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากประชากรที่เป็นนักการศึกษาชั้นนำของไทยที่ยังมีชีวิตและปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษาอยู่ในปัจจุบัน และประชากรที่เป็นครูที่ได้รับรางวัลครูดีเด่นจากคุรุสภา หรือสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หรือสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร หรือสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ. 2524 จนถึงปี พ.ศ. 2527

ขอตกลง เบื้องต้น

1. กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสำรวจลักษณะแนวความเป็นครูด้วยความเข้าใจและจริงใจ
2. การตอบแบบสำรวจลักษณะแนวความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่างประชากรในวันและเวลาที่ต่างกัน ไม่มีผลต่างกัน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

แนวความเป็นครู	หมายถึง	ศักยภาพพื้นฐานของการที่จะเป็นครูที่ดีในอนาคต ซึ่งในที่นี้ ได้แก่คะแนนที่ได้จากการตอบแบบสำรวจลักษณะแนวความเป็นครู
นักการศึกษาชั้นนำ	หมายถึง	บุคคลที่ทำหน้าที่ด้านการศึกษา หรือเกี่ยวข้องกับวงการศึกษาของไทย ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> (1) ต้องมีสัญชาติไทย (2) ต้องเป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับวงการศึกษา ตั้งแต่ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่า สำหรับผู้ที่อยู่ในตำแหน่งบริหาร หรืออยู่ในตำแหน่งวิชาการ ตั้งแต่ช่วยศาสตราจารย์ หรือเป็นผู้มีบทบาททางการศึกษาในฐานะผู้เชี่ยวชาญ หรือนักวิชาการในกระบวนศึกษาธิการ หรือสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ในปัจจุบัน (2) ต้องมีวุฒิทางการศึกษาหรือวุฒิทางวิชาชีพครู อย่างน้อย 1 วุฒิ หรือสำเร็จการศึกษาด้านศึกษาศาสตร์หรือครูศาสตร์

(4) ต้องมีประสบการณ์ในวงการศึกษาน้อย
10 ปีหลังสำเร็จการศึกษาปริญญาตรี หรือ
อย่างน้อย 5 ปี สำหรับผู้สำเร็จการศึกษา
ปริญญาโท หรืออย่างน้อย 3 ปีสำหรับผู้สำเร็จ
การศึกษามหาวิทยาลัย

(5) ต้องมีวุฒิสูงสุดไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบ
เท่า

(6) ต้องมีผลงานทางการศึกษา เช่น งานวิจัย
ตำรา/หนังสือ เอกสารทางวิชาการ งานแปล
บทความ หรือผลงานทางด้านการศึกษาที่สำคัญ
เป็นที่ประจักษ์ชัดทั้งในอดีตและปัจจุบัน

ครุฑี เคน

หมายถึง

ผู้ประกอบอาชีพครูที่ได้รับรางวัลในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติ
งานดี มีผลงานเด่น ประพฤติตนดี มีคุณธรรม มีจรรยา
มารยาทดีงาม จากคุรุสภา หรือสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ หรือสำนักงานการศึกษา
กรุงเทพมหานคร หรือสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น
ประจำปี พ.ศ. 2524 จนถึงปี พ.ศ. 2527

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบว่าลักษณะหรือพฤติกรรมใดบ้างที่สามารถพยากรณ์ความเป็นไปได้ที่จะเป็น
ครุฑี เคน
2. เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือสำหรับการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่การวิชา
ชั้พครู
3. ทำให้ได้ข้อความรู้อันเป็นประโยชน์ในการตั้ง เกณฑ์สำหรับการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้า
สู่วิชาชั้พครู